

२०७७ भाद्र २३ गते बसेको सोनाको सल्लाहकार समितिको बैठकमा भएका छलफलका आधारमा तयार गरिएको मस्यौदा नं ४

मिति : २०७७ भाद्र २४

नेपाल वास्तुकला परिषद्को व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकको मस्यौदा, २०७७

प्रस्तावना

नेपालको मौलिक पहिचानको रूपमा रहेको पारम्परिक तथा आधुनिक वास्तुकलालाई संरक्षण गर्न, वर्तमान र भविष्यमा निर्माण हुने आवास, भवन लगायत निजी तथा सार्वजनिक संरचनालाई स्थानीय परिवेश अनुकूल आकर्षक, सुरक्षित र सुविधासम्पन्न बनाउन तथा शहर तथा व्यवस्थित बस्ती विकास विकास गर्न,

वास्तुकला व्यवसायको पहिचान कायम गर्दै वास्तुकलाको विकासक्रमलाई निर्देशित गर्न, वास्तुकलाको प्रतिस्पर्धात्मक परम्परालाई अभि प्रगाढ बनाउन

र, वास्तुकारहरूको पेशागत योग्यताको अभिलेख अध्यावधिक गर्दै उनीहरूलाई पेशागत निष्ठता र सामाजिक उत्तरदायित्व प्रति सजग बनाउन,

लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संङ्घीय संसदको.....अधिवेशनले मिति २०७७मा यो “नेपाल वास्तुकला परिषद् ऐन २०७७” पारित गरी लागू गरेको छ ।

परिच्छेद १: प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम “नेपाल वास्तुकला परिषद् ऐन, २०७७” रहेको छ ।
(२) यो ऐन नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा, यस ऐनमा,-

(क) “परिषद्” भन्नाले दफा ३ बमोजिम स्थापना भएको नेपाल वास्तुकला परिषद् सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “अध्यक्ष” भन्नाले परिषद्को अध्यक्ष सम्झनु पर्दछ ।

(ग) “सदस्य” भन्नाले परिषद्को सदस्य सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले परिषद्को अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र सदस्य-सचिव समेतलाई जनाउँछ ।

(घ) “वास्तुकार” भन्नाले परिषद्बाट मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट वास्तुकला विषयमा कम्तीमा स्नातकोपाधि प्राप्त गरेको व्यक्ति सम्झनु पर्दछ ।

(ब) “वास्तुकला व्यवसाय” भन्नाले अनुसूचीमा उल्लिखित विषयमा न्यूनतम उपाधि, प्राविधिक ज्ञान तथा दक्षता हासिल गरेका वास्तुकारहरूले अपनाउने व्यवसाय सम्झनु पर्दछ ।

(च) “दर्ता किताब” भन्नाले दफा १५ बमोजिम तयार गरिएको दर्ता किताब सम्झनु पर्दछ ।

(छ) “दर्तावाला वास्तुकार” भन्नाले दर्ता किताबमा नाम दर्ता भएको वास्तुकार सम्झनु पर्दछ ।

(ज) “रजिष्ट्रार” भन्नाले दफा २३ बमोजिम नियुक्त गरिएको व्यक्ति सम्झनु पर्दछ ।

(ब) “विषय समिति” भन्नाले २८ दफा बमोजिम गठन भएको विषय समिति सम्भन्नु पर्दछ ।
(ज) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्भन्नु पर्दछ ।

(ट) “पेशा ” भन्नाले वास्तुकारले आफूले हासिल गरेको योग्यता र सीपको सदुपयोग गरी पारिश्रमिक लिएर कुनै व्यक्ति वा संस्थालाई सेवा प्रदान गर्ने कार्यलाई जनाउँछ ।

(ठ) “व्यवसाय” भन्नाले वास्तुकारले पारिश्रमिक आर्जनका साथै मुनाफा कमाउने उद्देश्यले उद्योग वा व्यापारको रूपमा स्थापना गरेको आफ्नो पेशालाई जनाउँछ ।

(ड) “वास्तुकार समाज ” भन्नाले नेपाल वास्तुकार समाज भन्ने सम्भन्नु पर्दछ ।

परिच्छेद २: परिषद्को स्थापना, गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार

३. नेपाल वास्तुकला परिषद्को स्थापना : वास्तुकला व्यवसायलाई प्रभावकारी बनाई व्यवस्थित तथा वैज्ञानिक ढङ्गले परिचालन गर्न तथा वास्तुकारहरूको योग्यता अनुसार सेवा प्रदान तथा नाम दर्ता गर्न समेतको व्यवस्थाका लागि नेपाल वास्तुकला परिषद्को स्थापना गरिएकोछ ।

४. परिषद् स्वशासित संस्था हुने : (१) परिषद् अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक स्वशासित र सङ्गठित संस्था हुनेछ ।

(२) परिषद्को सबै कामकारवाहीको लागि आफ्नो छुट्टै छाप हुनेछ ।

(३) परिषद्ले व्यक्तिसरह चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न, बेचबिखन गर्न वा अन्य कुनै किसिमले व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(४) परिषद्ले व्यक्तिसरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न र परिषद् उपरपनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्न सक्नेछ ।

५. परिषद्को गठन : (१) दफा ३ बमोजिम स्थापना भएको परिषद्मा देहाय बमोजिमका सदस्यहरू रहने छन् :-

(क) वास्तुकला विषयमा स्नातकोपाधि प्राप्त गरी कम्तीमा २० (बीस) वर्ष वास्तुकला व्यवसायमा अनुभव प्राप्त वास्तुकारहरू मध्येबाट नेपाल सरकारले नेपाल वास्तुकार समाजको सिफारिशमा मनोनीत वास्तुविद

- अध्यक्ष

(ख) वास्तुकला विषयमा स्नातकोपाधि प्राप्त गरी कम्तीमा दश वर्ष वास्तुकला व्यवसायमा अनुभवप्राप्त वास्तुकारहरू मध्येबाट नेपाल सरकारबाट मनोनीत व्यक्ति - उपाध्यक्ष

(ग) वास्तुकला व्यवसायमा संलग्न वास्तुकारहरूमध्ये नेपाल सरकारबाट मनोनित दुइजना - सदस्य

(घ) अध्यक्ष, नेपाल वास्तुकार समाज - सदस्य

(ब) राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय वास्तुकला प्रतियोगितामा विभूषित १ सहित नेपाली वास्तुकार समाजले निर्वाचन गरी पठाएका दुईजना वास्तुकारहरू - सदस्य

(च) वास्तुकला शिक्षण विभागका विभागीय प्रमुखमध्ये वरिष्ठतम मनोनीत एकजना -
- सदस्य

(छ) परिषद्बाट मनोनीत दुईजना -सदस्य
() नेपाल सरकारबाट मनोनीत भवन क्षेत्रमा कम्तिमा १० वर्षको अनुभव प्राप्त ईन्जिनियरबाट एकजना- सदस्य

(ज) नेपाल सरकारबाट मनोनीत पुराCEवविद्बाट एकजना - सदस्य

(ट) वास्तुकलाविषयमा स्नातकोत्तर उपाधि सहित भवन निर्माण वा वस्ति विकास क्षेत्रमा कम्तीमा १० वर्ष काम गरेको र नेपाल सरकारको नीति नियम र कार्यपद्धतिको अनुभव भएको व्यक्ति- रजिष्ट्रार एवं सदस्य सचिव

(२) उपदफा १) को खण्ड (ब) बमोजिमका सदस्यहरूको निर्वाचन नभएसम्मको लागि नेपाल सरकार/ नेपाल वास्तुकार समाजले मनोनयन गरी पठाएका वास्तुकारहरू परिषद्का सदस्य हुने छन् ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (छ) बमोजिम प्रतिनिधि मनोनयन गर्दा वास्तुकारहरूमध्येबाट गर्नु पर्नेछ ।

(४) परिषद्ले आवश्यक देखेमा कुनै विशेषज्ञलाई परिषद्को बैठकमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

६. सदस्यको पदावधि : (१) परिषद्मा मनोनीत वा निर्वाचित सदस्यको पदावधि चार वर्षको हुनेछ । पदावधि समाप्त भएका सदस्यहरू यस ऐनमा लेखिएका अन्य व्यवस्थाहरूको अधीनमा रही पुनः मनोनयन हुन वा निर्वाचित हुन सक्नेछन् ।

(२) पदावधि समाप्त नहुँदै कुनै सदस्यको पद रिक्त हुनआएमा त्यस्तो रिक्त हुनआएको सदस्यको पद बाँकी अवधिको लागि अर्को सदस्यको मनोनयन वा निर्वाचनद्वारा पूर्ति गर्न सकिनेछ । **कि मनोनयन कि निर्वाचन हुनु पर्ने**

७. सदस्यको निमित्त अयोग्यता : देहायका कुनै व्यक्ति परिषद्को सदस्य पदमा मनोनीत वा निर्वाचित हुन सक्ने छैन:-

(क) गैरनेपाली नागरिक,

(ख) दर्ता किताबबाट नाम हटाइएको,
(ग) साहूको ऋण तिर्न नसकी दामासाहीमा परेको,
(घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसूरदार ठहरी सजाय पाएको, र

(ङ) मगज बिग्रेको ।

८. सदस्यता समाप्त हुने अवस्था : देहायको अवस्थामा परिषद्को सदस्यता समाप्त भएको मानिनेछ :-

(क) दफा ७ बमोजिम अयोग्य भएमा,

(ख) सदस्यको पदबाट दिएको राजीनामा स्वीकृत भएमा,
(ग) परिषदलाई कारण सहितको पूर्व सूचना नदिई लगातार तीन पटकसम्म परिषद्को बैठकमा अनुपस्थित भएमा,

(घ) मृत्यु भएमा ।

९. परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार : यस ऐनमा अन्यत्र लेखिएको काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) वास्तुकला पेशा/व्यवसाय व्यवस्थित तवरले सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार गरी त्यसको कार्यान्वयन गर्ने,

(ख) वास्तुकला विषयको अध्यापन तथा पाठ्यक्रम विकास गर्न विश्वविद्यालय वा अध्ययन संस्थानलाई नीतिगत तथा शैक्षिक विषयमा निर्देशन तथा सुझाव दिने,

(ग) वास्तुकारहरूको आवश्यक योग्यता निर्धारण गरी योग्यता पुगेका वास्तुकारहरूको तोकिए बमोजिमको दर्ता प्रमाणपत्र परीक्षा (लाइसेन्सिङ एक्जामिनेशन)लाई दर्ता प्रमाणपत्र दिने,

(घ) दर्तावाला वास्तुकारले तोकिए बमोजिमको व्यवसायिक आचारसंहिताको उल्लङ्घन गरेमा वा पालना नगरेमा तोकिए बमोजिमको कार्यविधि पूरा गरी त्यस्तो वास्तुकारको नाम परिषद्बाट हटाउने ।

(ङ) वास्तुकारहरूको आचारसंहिता तथा डिजाइन प्रतिस्पर्धा सम्बन्धी निर्देशिका जारी गर्ने ।

१०. परिषद्को बैठक र निर्णय : (१) परिषद्को बैठक वर्षमा कम्तीमा ४(चार) पटक बस्नेछ । तर आवश्यक देखिएमा सो भन्दा बढी पटक पनि बैठक बोलाउन सकिनेछ ।

(२) परिषद्को बैठक अध्यक्षले तोकेको समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(३) परिषद्को कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा परिषद्को बैठकको लागि गणपूरक सभै\या पुगेको मानिनेछ ।

(४) परिषद्को बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा उपाध्यक्षले गर्नेछ । अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष दुवैको अनुपस्थितिमा बैठकमा उपस्थित (वरिष्ठतम सदस्यले?) सदस्यहरूले आफूमध्येबाट छानेको व्यक्तिले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(५) परिषद्को बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णयात्मक मत दिन सक्नेछ ।

(६) परिषद्को निर्णय सदस्य-सचिवद्वारा प्रमाणित गरिनेछ ।

(७) परिषद्को बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि परिषद् आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद ३: नाम दर्ता सम्बन्धी व्यवस्था

११. नाम दर्ता नगराई वास्तुकला व्यवसाय गर्न नहुने : यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले एक वर्ष पछि परिषद्मा नाम दर्ता नगराई कुनै पनि व्यक्तिले वास्तुकला पेशा वा व्यवसाय सञ्चालन गर्न हुँदैन । परिषद्मा नाम दर्ता भएपश्चात् नेपालको भौगोलिक सिमानाभित्र जुनसुकै स्थान वा निकायकोलागि निर्वाध सेवा दिन सकिनेछ र अर्को कुनै निकायबाट छुट्टै इजाजत आवश्यक पर्ने छैन । यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले एक वर्ष भित्र सम्ममा परिषद्मा कुनै व्यक्तिको नाम दर्ता नभएमा वास्तुकला पेशा वा व्यवसाय उक्त व्यक्तिले सञ्चालन गर्न पाउने छैन ।

१२. नाम दर्ताको लागि दरखास्त दिने :

(१) परिषद्मा नाम दर्ता गराउन चाहने व्यक्तिले तोकिए बमोजिमको ढाँचामा परिषद् समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत व्यवसाय गरिरहेको व्यक्तिले यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले एक वर्ष भित्र परिषद्मा नाम दर्ता गराउनको लागि उपदफा (१) बमोजिम दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) वा (२) बमोजिम नाम दर्ता गराउन दरखास्त दिने व्यक्तिले दरखास्तसाथ शिक्षणसंस्थाबाट प्राप्त गरेको प्रमाणपत्र, उपाधि तथा तत्सम्बन्धी अन्य कागजात तथा तोकिए बमोजिमको दस्तुर संलग्न गर्नुपर्नेछ ।

(४) नेपालमा वास्तुकला पेशा वा व्यवसाय गर्न चाहने विदेशी नागरिकले दफा (३) बमोजिम दरखास्त पेश गर्न सक्नेछ र आवश्यक प्रकृया पूरा गरी परिषद्मा दर्ता हुन सक्नेछ । तर त्यस्ता विदेशी वास्तुकारले नेपालमा लाइसेन्सिङ परीक्षा दिनुपर्ने छैन ।

(५) सङ्घीय, प्रादेशिक सरकार वा स्थानीय तह, स्वदेशी तथा विदेशी गैरसरकारी संस्थामा सेवा गर्ने वास्तुकारहरूले परिषद्मा अनिवार्य रूपमा दर्ता हुनुपर्नेछ ।

१३. दरखास्त उपर जाँचबुझ : दफा १२ बमोजिम दर्ता हुन आएको दरखास्त उपर रजिष्ट्रारले आवश्यक जाँचबुझ गरी सम्बन्धित विषय समितिमा पेश गर्नेछ ।

१४. दरखास्त उपर छान-बीन तथा सिफारिस

(१) दफा १३ बमोजिम रजिष्ट्रारले पेश गरेको दरखास्त उपर विषय समितिले आवश्यक छान-बीन गर्नेछ,

(२) उपदफा (१) बमोजिम छान-बीन गर्दा कुनै कुरा अस्पष्ट हुन आएमा तत्सम्बन्धी कुराहरू स्पष्ट पार्नको लागि सम्बन्धित दरखास्तवालासङ्ग विषय समितिले आवश्यक प्रमाण तथा कागजात माग गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम मागभएका प्रमाण तथा कागजात विषय समितिसमक्ष पेश गर्नु सम्बन्धित दरखास्तवालाको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) उपदफा (१), (२) र (३) बमोजिम छानबिन गर्दा दरखास्तवालको नाम परिषद्मा दर्ता गर्न योग्य देखेमा विषय समितिले परिषद् समक्ष नाम दर्ता गर्न सिफारिस गर्नेछ ।

१५. नाम दर्ता प्रमाणपत्र दिने : दफा १४ को उपदफा (४) अनुसारको सिफारिस भएको खण्डमा परिषद्ले त्यस्तो दरखास्तवालाको नाम तोकिए बमोजिमको ढाँचामा तयार गरिएको परिषद्को दर्ता किताबमा दर्ता गर्ने निर्णय गर्नेछ ।

१६. नाम दर्ता नगर्ने निर्णय भएकोमा जानकारी दिने : परिषद्मा नाम दर्ताको लागि दरखास्त दिने कुनै दरखास्तवालाको नाम दर्ता गर्न नमिल्ने कुनै कारण देखी परिषद्ले नाम दर्ता नगर्ने निर्णय गरेमा रजिष्ट्रारले सम्बन्धित दरखास्तवालालाई सो कुराको लिखित जानकारी दिनु पर्नेछ ।

१७. दर्ता किताबबाट नाम हटाउने : (१) देहाय बमोजिमको अवस्थामा बाहेक दर्तावालाको नाम दर्ता किताबबाट हटाइने छैन :-

(क) मगज बिग्रेमा,

(ख) साहूको ऋण तिर्न नसकी दामासाहीमा परेमा,

(ग) तोकिए बमोजिमको व्यवसायिक आचरसंहिताको उल्लङ्घन गरेको अभियोगमा दर्ता किताबबाट नाम हटाउने भनी परिषद्को बैठकमा पेश भएको प्रस्ताव दुई तिहाई बहुमतबाट पारित भएमा,

(घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट दोषी प्रमाणित भएमा,

(ङ) धोखा वा गल्तीले योग्यता नपुगेको कुनै व्यक्तिको नाम दर्ता हुनगएमा ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ग) र (घ) बमोजिमको आरोपमा कुनै दर्तावालाको नाम दर्ता किताबबाट हटाउने प्रस्ताव परिषद्को बैठकमा पेश गर्नु अघि त्यस्तो व्यक्तिलाई लागेको अभियोगको सम्बन्धमा जाँचबुझ गरी प्रतिवेदन पेश गर्न परिषद्ले एक जाँचबुझ समिति गठन गर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम गठन भएको जाँचबुझ समितिले जाँचबुझ गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१८. प्रमाणपत्र रद्द गर्ने : दफा १७ बमोजिम परिषद्ले दर्ता किताबबाट नाम हटाउने निर्णय गरेमा रजिष्ट्रारले त्यस्तो व्यक्तिको नाम दर्ता किताबबाट हटाई दफा १६ बमोजिम दिइएको नाम दर्ता प्रमाणपत्र रद्द गरी सम्बन्धित व्यक्तिलाई सो कुराको जानकारी दिनु पर्नेछ ।

१९. लाइसेन्सिङ परीक्षा लिन सकिने: परिषद्ले आवश्यक देखेमा वास्तुकला पेशा वा व्यवसाय संचालन गर्नकालागि लाइसेन्सिङ परीक्षा लिन सक्नेछ ।

२०. पुनः नाम दर्ता गर्ने :

(१) दफा १७ को उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिमको अवस्थामा दर्ता किताबबाट नाम हटाउने निर्णय गरेकोमा त्यस्तो निर्णय भएको मितिले कम्तीमा एक वर्षपछि सम्बन्धित व्यक्तिले मनासिब माफिकको कारण खोली पुनः नाम दर्ताको लागि दफा १२ बमोजिम परिषद्मा दरखास्त दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पुनः नाम दर्ताको लागि दरखास्त दिएमा परिषद्ले त्यस्तो दरखास्तवालाको नाम पुनः दर्ता गर्न मनासिब देखेमा पुनः नाम दर्ता गर्ने निर्णय गर्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम परिषद्ले दरखास्तवालाको नाम पुनः दर्ता गर्ने निर्णय गरेकोमा रजिष्ट्रारले त्यस्तो दरखास्तवालाको नाम दर्ता किताबमा पुनः दर्ता गरी दरखास्तवालालाई तोकिए बमोजिमको ढाँचामा पुनः नाम दर्ता भएको प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद -४ : अध्यक्ष, उपाध्यक्ष तथा रजिष्ट्रारको काम, कर्तव्य र अधिकार

२१. अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार : यस ऐनमा अन्यत्र लेखिएका काम, कर्तव्य तथा अधिकारको अतिरिक्त अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) परिषद्को बैठकमा छलफल गरिने विषयहरूको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने,
(ख) परिषद्द्वारा सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने र तत्सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन दिने,

(ग) परिषद्को काम कारवाही व्यवस्थित, प्रभावकारीरूपबाट सञ्चालन गर्ने, गराउने ।
(घ) तोकिए बमोजिमको अन्य कार्य गर्ने ।

२२. उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार : अध्यक्षको अनुपस्थितिमा यस ऐन बमोजिम अध्यक्षले गर्नुपर्ने काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग गर्नु उपाध्यक्षको कर्तव्य हुनेछ ।

२३. रजिष्ट्रारको नियुक्ति तथा काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) परिषद्मा नाम दर्ताको लागि योग्यता पुगेका व्यक्तिको मध्येबाट खुला प्रतिस्पर्धाबाट नेपाल सरकारले परिषद्को रजिष्ट्रार नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(२) यस ऐनमा अन्यत्र लेखिएको काम, कर्तव्य तथा अधिकारको अतिरिक्त रजिष्ट्रारको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) परिषद्को सामान्य प्रशासन र व्यवस्थापनको कार्य गर्ने,

- (ख) परिषद्को कोषको रेखदेख नियन्त्रण, सम्पत्तिको व्यवस्था र स्याहार संभारको व्यवस्था गर्ने, गराउने,
- (ग) परिषद्को वार्षिक कार्यक्रम तथा योजना तर्जुमा गरी परिषद्मा पेश गर्ने,
- (घ) परिषद्को वार्षिक आयव्यय तथा पुरक आयव्यय विवरण तयार गर्ने,
- (ब) परिषद्बाट स्वीकृत बजेट, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने,
- (च) परिषद्को आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण गर्ने व्यवस्था गराउने,
- (छ) परिषद् र वास्तुकारहरू बीच सम्पर्क अधिकारीको रूपमा काम गर्ने,
- (ज) परिषद्बाट निर्देशन दिए बमोजिमको अन्य कार्यहरू गर्ने, गराउने,
- (झ) तोकिए बमोजिमको अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद ५: परिषद्को कोष तथा लेखापरीक्षण

२४. परिषद्को कोष : (१) परिषद्को आफ्नो एउटा छुट्टै कोष हुनेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहाय बमोजिमका रकम रहने छन् :-

- (क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,
 - (ख) स्वदेशी वा विदेशी व्यक्ति, संस्था, सरकार वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्थाबाट ऋण, चन्दा, सहायता, अनुदान वा दानदातव्यको रूपमा प्राप्त रकम,
 - (ग) परिषद्कोतर्फबाट उपलब्ध गराइएको सेवाबापत प्राप्त रकम,
 - (घ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।
- (३) उपदफा (२) को खण्ड (ख) बमोजिम कुनै विदेशी व्यक्ति, संस्था, सरकार वा अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्थाबाट ऋण, चन्दा सहायता, अनुदान वा दान दातव्य प्राप्त गर्नु अघि परिषद्ले नेपाल सरकारको पूर्वस्वीकृति लिनुपर्नेछ ।
- (४) परिषद्को कोषमा प्राप्त हुनआएको रकम कुनै वाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।
- (५) परिषद्को कोष र खाताको सञ्चालन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

२५. लेखा तथा लेखापरीक्षण :

- (१) परिषद्को आयव्ययको लेखा तोकिए बमोजिम राखिनेछ ।
- (२) परिषद्को लेखापरीक्षण तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (३) नेपाल सरकारले चाहेमा परिषद्को हिसाब किताब जुनसुकै बखत जाँचन वा जाँचाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद ६: कसूर दण्ड सजाय र परिषद विघटन

२६. कसूर तथा दण्ड सजाय :

- (१) दफा ११ बमोजिम परिषद्मा नाम दर्ता नगराई व्यवसाय गरेमा यस ऐन बमोजिमको कसूर गरेको मानिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको कसूर गर्ने व्यक्तिलाई तीन हजार देखी एकलाख रुपैयाँसम्म जरिवाना वा तीन महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुन सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) मा उल्लेख गरेदेखि बाहेक यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको बर्खिलाप हुने गरी कुनै काम गर्ने व्यक्तिलाई दुई हजार देखी एकलाख रुपैयाँसम्म जरिवाना हुनेछ ।

२७. परिषदको विघटन :

- (१) परिषद्ले यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारको प्रयोग गर्न नसकेको वा अधिकारको दुरुपयोग गरेको वा प्राप्त अधिकार भन्दा बढी अधिकार प्रयोग गरेको वा यो ऐन वा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम परिषद्ले पालन गर्नु पर्ने कर्तव्य पालन गर्न नसकेको भन्ने नेपाल सरकारलाई लागेमा सो भए नभएको छानवीन गरी पेश गर्न एक परिषदका पूर्व अध्यक्ष, नेपाल वास्तुकार समाजका अध्यक्ष सहितको तीन सदस्यीय समिति गठन गर्ने र सो समितिले विघटन गर्ने सिफारिस गरेमा परिषदका पदाधिकारीलाई यस सम्बन्धी स्पष्टीकरण दिने मौका प्रदान गर्ने र सो स्पष्टीकरण सन्तोषजनक नलागेमा नेपाल सरकारले परिषद् विघटन गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम परिषदको विघटन भएपछि परिषदको कोष तथा सम्पत्ति नेपाल सरकारले आफ्नो जिम्मामा राखी अर्को परिषद् गठन नभएसम्म यो ऐन र यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम परिषद्ले गर्नु पर्ने सबै काम कारवाही आफैले गर्न वा एक समिति गठन गरी सो समितिबाट गराउन सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम परिषद् विघटन भएको साधारणतया तीन महिनाभित्र नेपाल सरकारले दफा ५ बमोजिम अर्को परिषद् गठन गर्नेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम अर्को परिषद् गठन भएपछि उपदफा (२) बमोजिम नेपाल सरकारले आफ्नो जिम्मामा राखेको कोष तथा सम्पत्ति उक्त परिषदलाई हस्तान्तरण गर्नेछ ।

परिच्छेद ७ : विविध

२८. विषय समिति तथा अन्य समिति गठन गर्न सक्ने : (१) परिषद्ले आवश्यकता अनुसार विषय समिति तथा अन्य समिति गठन गर्न सक्नेछ । (२) उपदफा (१) बमोजिम गठन भएका विषय समिति तथा समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार परिषद्ले तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

२९. सदस्यको बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधा : सदस्य तथा दफा २८ बमोजिम गठन भएका विषय समिति तथा अन्य समितिका सदस्यको बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

३०. परिषदका कर्मचारी : (१) परिषद्ले आवश्यकता अनुसार कर्मचारीको नियुक्ति गर्न सक्नेछ । (२) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त कर्मचारीको सेवा, शर्त तथा सुविधा विनियममा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

३१. अनुसन्धान तहकिकात तथा मुद्दा चलाउने अधिकारी : दफा २६ बमोजिमको कसूरको अनुसन्धान तहकिकात गर्ने, मुद्दा चलाउने अधिकारी वा निकाय र तत्सम्बन्धी कार्यविधि नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

३२. नेपाल सरकारसंग सम्पर्क : परिषद्ले नेपाल सरकारसङ्ग सम्पर्क राख्दा शहरी विकास मन्त्रालय मार्फत राख्नु पर्नेछ ।

३३. नियम तथा विनियम बनाउने अधिकार : (१) यो ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न परिषद्ले आवश्यक नियम, बनाउन सक्नेछ र त्यसरी बनाएको नियम नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएपछि मात्र लागू हुनेछ ।

(२) यो ऐन र उपदफा (१) बमोजिम बनेको नियम विपरीत नहुने गरी परिषद्ले आवश्यक विनियम तथा निर्देशिकाहरू बनाउन सक्नेछ ।

विभिन्न समयमा भएका छलफलका क्रममा उठेका तर टुंगोमा पुग्न नसकिएका विषयहरू

क. सार्वजनिक भवनमा वास्तुकारको नाम अङ्कित गर्ने: तोकिएका सार्वजनिक महत्वका भवन वा संरचना निर्माण गर्दा उक्त भवन वा संरचनाको उपयुक्त स्थानमा वास्तुकारको नाम अङ्कित गर्नु पर्नेछ ।

ख. सार्वजनिक महत्वका भवन परिसरको डिजाइन प्रतिस्पर्धाबाट गराइनु पर्ने : नेपाल सरकारले आफू मातहतका भवन परिसरको निर्माण सीमित अथवा खुला राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिस्पर्धा द्वारा मात्र गर्नु पर्ने छ । प्रतिस्पर्धाद्वारा डिजाइन गराइएका अन्य भवनको नक्सा पास गर्दा ५० प्रतिशतमात्र दस्तूर लिने व्यवस्था गर्नु पर्ने छ । यस प्रतिस्पर्धालाई पूर्व योग्यता मानी बा"की परामर्शदाता चयनको प्रक्रिया अगाडि बढाउनु पर्ने छ ।

ग. प्रतिस्पर्धाको सहजीकरण : परिषद्ले तोकिएको दस्तूर लिई प्रतिस्पर्धा सेवा प्रतिस्पर्धा सञ्चालन समितिलाई परिचालन गरी नेपाल सरकार तथा नीजि क्षेत्रलाई प्रदान गर्ने छ ।

घ. ब) राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय वास्तुकला प्रतियोगितामा विभूषित १ सहित नेपाली वास्तुकार समाजले निर्वाचन गरी पठाएका दुईजना वास्तुकारहरू - सदस्य

घ. परीक्षा लिने तरिका र समय

समाप्त